

הכשרה למנהיגות באקדמיה?

מאת: שפי שפס

האם תפקיד האקדמיה הוא להכשיר אנשי מקצוע, לספק להם ידע על מנת שיוכלו לבצע את מקצועם כהלכה, או שיש לאקדמיה תפקיד נוסף בעיצוב אישיותם של הסטודנטים כך שיהיו מסוגלים להיות גם מובילים ומנהיגים בתחומם, לטובת המקצוע ולטובת החברה? ניסיון לענות על שאלה זו פותח דיון בשורה של שאלות טעונות שאין להן תשובה חד-משמעית.

ראשית, אם תחליט האקדמיה שתפקידה הוא לפתח אנשים ולא רק ללמד ידע ולמדוד הישגים לימודיים, סביר להניח שיהיה צורך במיון אישיותי של הפונים ללימודים, כדי לסנן מועמדים שאינם ברי-פיתוח. האם מוכנה האקדמיה להחלטה כזו, הפוגעת בשוויון ההזדמנויות לרכוש השכלה? האם יעמוד הדבר במבחן הבג"ץ?

שנית, כדי להכשיר אנשים לתפקידי מנהיגות יש להכניס שינויים משמעותיים בתוכניות הלימודים. הכשרה כזו צריכה לכלול בנוסף לפרקים תיאורטיים גם התנסות חווייתית ומעשית. קרוב לוודאי שמשמעות הדבר היא הרחבת תוכנית הלימודים והארכתה, שפירושו הוצאות גדולות יותר הן של האקדמיה והן של הסטודנט.

שלישית, אין כמעט כיום בסגל האקדמי אנשים המסוגלים להכשיר מנהיגים. ביצוע הכשרה כזו יהיה כרוך בגיוס מורים ומדריכים חדשים (על חשבון מי?) או במסירת ביצוע ההכשרה לידי חברות חיצוניות שעובדיהן אינם נמנים עם הסגל האקדמי, דבר אשר אינו מקובל ואינו רצוי מנקודת מבטם של המוסדות האקדמיים.

רביעית, מה יהיה דינו של סטודנט מצטיין בלימודי המקצוע אשר לא יצליח בהכשרה למנהיגות או שיסרב בשלב כזה או אחר של הלימודים לקחת בה חלק, בטענה שהוא בא לאקדמיה ללמוד מקצוע ולא ללמוד להיות מנהיג? האם יורחק מן הלימודים? האם לא יקבל תואר? האם יקבל תואר מסוג שונה?

צירוף כל סימני השאלה שצוינו לעיל מוביל למסקנה שככל הנראה הסיכוי למימוש הכשרה למנהיגות באקדמיה הוא קלוש. את הכשרתם למנהיגות יצטרכו הרוצים בכך לרכוש לאחר סיום לימודיהם, אם באמצעות הכשרה מסודרת או באמצעות התנסות תוך כדי ביצוע

תפקידם במסגרות השונות בהן יועסקו. אם בכל זאת רוצה האקדמיה לתרום לחברה יותר מאשר להכשיר אנשי מקצוע, אני מציע לחייב כל סטודנט לבצע עבודה למען הקהילה במסגרת זמן שתוגדר. החלטה כזו תתרום בראש ובראשונה לסטודנט, אשר ימצא עצמו בקשר בלתי אמצעי עם הקהילה. החלטה כזו תבטא עמדה של האקדמיה למען קירוב לבבות בין מגדל השן האקדמי לבין קרקע המציאות בקהילה, וכך יצאו כולם נשכרים. אין צורך בשום תקציבים כדי לבצע המלצה זו. רק רצון טוב, לב חם והחלטה נכונה. האם אין אלה גם היסודות למנהיגות חיובית?

הכותב הנו מומחה בכיר בפסיכולוגיה קלינית וארגונית